

Tillämpningsanvisningar för vård- och omsorgsavgifter i Växjö kommun från och med 2019-01-01

Beslutade av Kommunfullmäktige 2018-12-18

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Avgifter SoL

1. Beräkning av avgiftsunderlag	4
1.1 Egna företagare	4
1.2 Makar, sambo och sammanboende	4
1.3 Barn	5
1.4 Anställda anhängvårdare	5
1.5 Bostadslån och övriga skulder	5
2. Högsta avgift för hemtjänst, boendestöd, trygghetslarm, hälso- och sjukvårdsinsatser	5
3. Förbehållsbelopp	6
4. Minimibelopp	6
4.1 Minimibeloppets storlek	6
4.2 Höjning av minimibeloppet	6
4.2.1 Fördyrade matkostnader till följd av färdiglagad mat i särskilt boende, tillfällig placering (korttidsvistelse/växelvård/trygghetsplats och palliativ vård i korttidsboende) och måltider vid måltidsorganisationens restauranger	7
4.2.2 Fördyrade matkostnader i samband med matdistribution	8
4.2.3 Familje- och arbetssituationen för äldre och personer med funktionsnedsättning	8
4.2.4 Kostnad för god man	8
4.2.5 Övrigt efter individuell prövning	9
4.2.6 Kostnader skall styrkas	9
4.3 Minskning av minimibeloppet i särskilt boende	9
5. Boendekostnad	10
5.1 Beräkning av boendekostnad	10
5.2 Dubbla boendekostnader	10
5.3 Beräkning av avgift när en av två makar flyttar till särskilt boende	11
5.4 Bostadstillägg/bostadsbidrag/boendetillägg	11
5.5 Flyttning mellan två av omsorgsnämnden eller arbete och välfärd anvisade lägenheter	11
6. Avgiftsuttag i % av avgiftsutrymmet	11
7. Avgift för kommunal hälso- och sjukvård	12
7.1. Kommunal hälso- och sjukvård	12
8. Avgift för trygghetslarm i särskilt och ordinärt boende	12

9. Avgift för tillfällig placering såsom korttidsboende, trygghetsplats, växelvård och palliativ vård i korttidsboende.	13
10. Policy för avgift vid vård i livets slut	13
11. Telefonservice	13
12. Avgift för måltider för omsorgstagare med biståndsbeslut om mat.....	14
13. Avgift för distribution av mat i ordinärt boende	14
14. Avgift för beslutade tillfälliga insatser enligt Socialtjänstlagen	14
15. Avgift för hygienartiklar och sänglinne	14
16. Reducering av avgift.....	15
16.1 Lasarettvistelse.	15
16.2 Utebliven hjälp	15
16.3 Egen anmälan om hjälpuppehåll.....	15
16.4 Hjälp på annan tid än överenskommet	15
16.5 Hygienpaket, sänglinne	15
16.6 Kost.....	15
17. Fastställande av självkostnadspris	16
18. Beräkning av tidsåtgång	16
19. Ledsagning.....	16
20. Avlösning.....	16
21. Kontaktperson	16
22. Dagverksamhet	16
23. Retroaktiv beräkning	17
23.1 När uppgifter inte lämnas för att fastställa avgift.....	17
23.2 Fel uppgifter	17
24. Debitering.....	17

Kapitel 2. Avgifter LSS

1. Service och omvårdnad.....	18
2. Avgift för kommunal hälso- och sjukvård.....	18
2.1. Kommunal hälso- och sjukvård	18
3. LSS 9 § 2. Personlig assistans.....	19
4. LSS 9 § 3. Ledsagarservice	19
5. LSS 9 § 4. Kontaktperson.....	19
6. LSS 9 § 5. Avlösarservice	19
7. LSS 9 § 6. Korttidsvistelse.....	19
7.1 Skolgång på annan ort.....	19

7.2 Läger och folkhögskola	20
8. LSS 9 § 7. Korttidsstillsyn.....	20
9. LSS 9 § 8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar.	20
9.1 Beräkning av underhållsbidrag.....	20
9.1.1 Inkomstberäkning och grundavdrag	21
9.1.2 Procentsatser	21
9.1.3 Barn som har en egen inkomst	21
9.1.4 Jämkning.....	22
9.1.5 Överklagan	22
9.1.6 Umgängesavdrag.....	22
9.2 Ungdom över 18 år.....	22
10. LSS 9 § 9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad.	22
10.1 Hyra	22
10.2 Kost.....	23
10.3 Avgift för hygienartiklar och sänglinne	23
11. LSS 9 § 10. Daglig verksamhet	23
11.1 Kost.....	23
11.2 Resor till och från daglig verksamhet.....	24
12. Debitering	24
Kapitel 3. Övrig debitering	
1. Andrahandshyror.....	25
2. Träffpunkt	25
3. Fritidsaktiviteter genom Oms fritid	25
4. Resor med hyrda fordon.....	26
5. Transport av avliden	26
6. Dagrehab.....	26
6.1 Kost.....	26
6.2 Föremål.....	26
7. Debitering	26

Kapitel 1. Avgifter SoL

---

1. Beräkning av avgiftsunderlag

Avgiftsunderlaget beräknas utifrån bestämmelserna i 8 kap 4 § Socialtjänstlagen.

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som någon kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat med lika belopp per månad. Avgiftsunderlaget beräknas utifrån aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen.

Dessutom ska bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, boendetillägg och bostadsbidrag anses som inkomst. Vissa inkomster som inte är skattepliktiga i Sverige räknas in, bland annat utländsk inkomst och stipendier.

Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek. Däremot påverkar förmögenhet möjligheten att få nedsatt avgift som kompensation för dubbla boendekostnader.

Skatten beräknas enligt gällande skattelagstiftning. Skatteavdrag för kyrkoavgift görs om den enskilde är medlem i trossamfund och betalar sin avgift via skattsedel. Om kyrkoavgiften skiljer inom kommunen beräknas den genomsnittliga avgiften.

1.1 Egna företagare

Beträffande egna företagare och andra för vilka det är svårt att beräkna årsinkomst, sker en individuell prövning av uppgiven inkomst. Som underlag vid inkomstberäkningen kan försäkringskassans beräkningsmetoder tillämpas.

1.2 Makar, sambo och sammanboende

Makars inkomster läggs samman och delas lika. Registrerad partner jämställs med makar.

För sammanboende som inte är makar läggs inte inkomsterna ihop utan räknas var för sig eftersom det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet mellan dem.

Övriga sammanboende, t ex syskon eller föräldrar och vuxna barn räknas som ensamstående när den avgiftsgrundande inkomsten fastställs.

1.3 Barn

Föräldrars inkomst räknas när avgift för insatser enligt socialtjänstlagen avser barn 18 år och yngre. Även för barn mellan 18-21 år som går gymnasieutbildning och är folkbokförd hemma räknas föräldrars inkomst.

1.4 Anställda anhörigvårdare

För anhörigvårdare som är anställda av kommunen räknas inte lönen som anhörigvårdare in i den avgiftsgrundande inkomsten.

1.5 Bostadslån och övriga skulder

Hänsyn tas till den enskildes låneskulder som rör den egna stadigvarande bostaden, det vill säga bolån. Någon hänsyn till övriga skulder tas inte.

2. Högsta avgift för hemtjänst, boendestöd, trygghetslarm, hälso- och sjukvårdsinsatser.

Den enskildes avgift för hemtjänst och boendestöd i ordinärt och särskilt boende, tillfällig placering, trygghetslarm, samt avgifter som avses i 26 § 3 st. hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) får sammanlagt per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 (SFS 2015:967) gånger prisbasbeloppet (46 500, 2019), (8 kap. 5 § SoL), vilket motsvarar högst 2 089 kronor i 2019 års prisnivå. Avgift för kost, hygienartiklar och sänglinne tillkommer när den enskilde erhåller detta genom kommunen. (KF 2016-11-15)

För var och en som får hjälp tas ett individuellt beslut. För makar eller sammanboende som båda får hjälp kan avgiften som högst bli 2 x 2 089 kronor per månad.

Den som beviljas bistånd enligt Socialtjänstlagen i form av särskilt boende (vårdbostad) erlägger högsta avgift utifrån sin betalningsförmåga (ON §170 2007-12-12)

Den enskilde får i exempelvis dessa fall betala en lägre avgift än 2 089 kronor per månad:

- När avgiftsutrymmet per månad understiger 2 089 kronor
- När kommunens självkostnad för en månad understiger 2 089 kronor (motsvarar 5.48 timmar/månad)

3. Förbehållsbelopp

Den enskilde har rätt till ett visst belopp för sina personliga utgifter, ett s.k. förbehållsbelopp. Förbehållsbeloppet utgörs av minimibeloppet och den faktiska boendekostnaden. Den faktiska boendekostnaden beräknas enligt modell som beskrivs under punkten 5.1

4. Minimibelopp

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för följande poster:

Livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Det bör observeras att reglerna om minimibelopp inte innebär att kommunen har skyldighet att betala ut medel till en omsorgstagare för att han eller hon ska kunna uppnå den i lagen angivna nivån för minimibeloppet.

4.1 Minimibeloppets storlek

Familjesammansättning och ålder	Minimibelopp (% av prisbasbeloppet)	Minimibelopp per månad 2019
Ensamstående över 65 år	En tolfedel av 135,46 procent av prisbasbeloppet	5 249 kronor per person
Makar och sambor över 65 år	En tolfedel av 114,46 procent av prisbasbeloppet per person	4 435 kronor per person/*
Ensamstående 19-64 år	En tolfedel av 149,01 procent av prisbasbeloppet per person	5 774 kronor per person
Makar och sambor 19-64 år	En tolfedel av 125,91 procent av prisbasbeloppet per person	4 879 kronor per person/*
Barn 18 år och yngre	En tolfedel av 81 procent av prisbasbeloppet per person	3 139 kronor per person

*/OBS! För sambo som inte är gifta eller registrerade partners beräknas inkomsterna var för sig, d v s inkomsterna läggs inte ihop. Däremot beräknas minimibeloppet för sambo på samma sätt som för makar.

Omsorgsnämndens motiv för ett högre minimibelopp för personer i åldersintervallet 19-64 år är att dessa, i många fall yngre personer med funktionsnedsättning, normalt har högre kostnader för kost, hushållsinvesteringar, fritid och resor.

4.2 Höjning av minimibeloppet

Under vissa förutsättningar fastställs minimibeloppet till en högre nivå (8 kap. 8 § 1:a st. SoL) om den enskilde på grund av särskilda omständigheter har behov av ytterligare medel. Kostnaderna ska vara varaktiga under större delen av ett år, styrkta och överstiga minst 200 kr per månad.

Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning, till exempel handikappersättning, kan inte föranleda höjning av minimibeloppet.

4.2.1 Fördyrade matkostnader till följd av färdiglagad mat i särskilt boende, tillfällig placering (korttidsvistelse/växelvård/trygghetsplats och palliativ vård i korttidsboende) och måltider vid måltidsorganisationens restauranger

Alla omsorgstagare som har beslut om måltidsinsats, bor i särskilt boende (vårdbostad) eller vistas på tillfällig placering, får en höjning av minimibeloppet för tillagningskostnader enligt metod som finns i proposition 2002/01:149 sidan 41, med justeringen att belopp används för gruppen 75 år och äldre. Konsumentverket presenterade inte kostnader för livsmedel för gruppen 75 år och äldre förrän inför avgifter 2006.

Höjningen kan för 2019 bli högst 1 985 kronor per månad enligt följande exempel:

2019 tar kommunen 3 955 kronor per månad för heldygnskost. Det belopp för livsmedel som ingår i minimibeloppet för en som äter alla mål hemma är 1 970 kronor per månad. Minimibeloppet höjs därför med 1 985 kronor, d v s skillnaden mellan 3 955 och 1 970.

Höjningen av minimibeloppet i andra fall varierar med hänsyn till hur mycket kommunen debiterar för kosten, se följande tabeller.

Särskilt boende

Kommunens debitering för matabonnemang i särskilt boende per månad 2019	Höjning av minimibeloppet, kronor per månad, 2019
Frukost 763 kronor	383 kronor
Middag inkl dryck kaffe och dessert 1 983 kronor	995 kronor
Kvällsmat 1 068 kronor	536 kronor
Helkost 3 955 kronor	1 985 kronor
Sondmat 1 130 kronor	0 kronor

Tillfällig placering, dagverksamhet och måltider vid måltidsorganisationens restauranger

Kommunens debitering för kost per månad	Genomsnittskostnad av intervallet	Höjning av minimibeloppet, kronor per månad, 2019
Upp till 659 kronor		Ingen höjning
660 – 1 055	858 kronor	430 kronor
1 056 – 1 451	1 254 kronor	629 kronor
1 452 – 1 847	1 650 kronor	828 kronor
1 848 – 2 243	2 046 kronor	1 027 kronor
2 244 – 2 507	2 376 kronor	1 192 kronor
2 508 - 2 771	2 640 kronor	1 325 kronor
2 772 – 3 167	2 970 kronor	1 490 kronor
3 168 – 3 431	3 300 kronor	1 656 kronor
3 432 – 3 827	3 630 kronor	1 822 kronor
3 828 – 4 092	3 960 kronor	1 985 kronor

I tabellen ovan har en genomsnittskostnad av beloppen i intervallerna räknats fram. Minimibeloppet baseras på genomsnittskostnaden.

De omsorgstagare som har beslut om måltidsinsats eller biståndsbedömd matdistribution och äter i måltidsorganisationens restauranger, dock mindre än motsvarande halvt abonnemang middag, ges inget tillägg för fördyrade matkostnader eftersom behovet inte anses som varaktigt.

Vid kombination av matdistribution och andra insatser med behov av färdiglagad mat, räknas ett individuellt minimibelopp för tillagningskostnader fram beroende på den totala kostnaden för mat.

4.2.2 Fördyrade matkostnader i samband med matdistribution

När omsorgstagare har ett biståndsbeslut om halv och hel matdistribution, så kallade matabonnemang, ska kommunen ta hänsyn till förhöjda matkostnader. Omsorgstagaren erhåller en höjning av minimibeloppet som motsvarar skillnaden mellan kommunens avgift för matdistribution och det belopp för livsmedel som ingår i minimibeloppet. Kommunfullmäktige beräknar att huvudmålet utgör 40 % av konsumentverkets beräkningar för heldygnskost.

Kommunens debitering för matdistribution per månad 2019	Höjning av minimibeloppet, kronor per månad, 2019
Helt abonnemang middag 1 860 kronor	1 072 kronor
Halvt abonnemang middag 930 kronor	536 kronor
Helt abonnemang middag och kvällsmat 2 850 kronor	1 643 kronor
Halvt abonnemang middag och kvällsmat 1 425 kronor	821 kronor

De omsorgstagare som har biståndsbedömd matdistribution, dock mindre än ett halvt abonnemang middag, ges inget tillägg för fördyrade matkostnader eftersom behovet inte anses som varaktigt.

Vid kombination av matdistribution och andra insatser med behov av färdiglagad mat, räknas ett individuellt minimibelopp för tillagningskostnader fram beroende på den totala kostnaden för mat.

4.2.3 Familje- och arbetssituationen för äldre och personer med funktionsnedsättning

En höjning av minimibeloppet beviljas för underhållskostnad för minderåriga barn (dock max 1 573 kronor per månad för barn 0-10 år, 1 723 kronor per månad för barn 11-14 år och 2 073 kronor per månad för barn 15-17 år) och underhållsbidrag till make/maka. Dessa ska vara styrkta enligt dom eller avtal. En höjning kan även beviljas för arbetsresor och andra kostnader som behövs för en familjs underhåll. Kostnaderna ska vara varaktiga samt styrkta och överstiga minst 200 kronor per månad.

4.2.4 Kostnad för god man

Kostnad för god man berättigar till en höjning av minimibeloppet. För att den enskilde ska kunna tillgodoräkna sig utgifterna redan år ett görs en beräkning enligt schablon efter överförmyndares uträkning. Vid den årliga arvodesuträkningen justeras beloppet retroaktivt mot schablonberäkningen. Justeringen görs efter att arvodesbeslutet inkommit till omsorgsförvaltningen.

4.2.5. Övrigt efter individuell prövning

För kostnader som inte finns upptagna under 4.2.1 – 4.2.4 görs individuella prövningar. I principiella ärenden görs denna prövning av den nämnd som fattar beslut om avgift.

4.2.6 Kostnader skall styrkas

Allmänt gäller att den enskilde skall styrka sina merkostnader.

4.3 Minskning av minimibeloppet i särskilt boende

Kommunen minskar minimibeloppet i särskilt boende (8 kap. 8 § 2 st. SoL).

Belopp som gäller för 2019

Budgetpost	Modell för minskning	Minskning av minimibeloppet, kr/mån
Fritid	Konsument-verkets beräkning för fritid	-180
Hemutrustning	Självkostnad för säng. Del i möblemang gemensamhetsutrymmen, konsumentverkets beräkning för hemutrustning	-246
Summa		-426

5. Boendekostnad

Endast kostnader för den bostad där omsorgstagaren stadigvarande bor ingår i beräkningen.

5.1 Beräkning av boendekostnad

Varje myndig person som stadigvarande bor i bostaden beräknas ta sin andel av den totala bostadskostnaden. Från den totala bostadskostnaden avräknas hushållsel, beräknad enligt Pensionsmyndighetens schablon. Observera att hushållsel ingår som en post i minimibeloppet. Boendekostnader i **egen fastighet** beräknas enligt gällande regler för bostadstillägg för pensionärer.

För år 2019 gäller följande: 70 % av ränteutgifterna för bostadslån

0,75 % av taxeringsvärdet, dock max 8 049:-

Uppvärmning bostad och vatten 172:-/kvm boendeyta/år (uppdelat på 116:- för bostadens uppvärmning och 56:- för uppvärmning av vatten)

Driftskostnader 227:-/ kvm boendeyta/år

Där beräkningsschablonen inte täcker faktiska uppvärmningskostnader

(värme inkl. varmvatten) godkänns faktiska kostnader mot uppvisande av verifikation.

Om hushållsel ingår i hyran så skall boendekostnaden reduceras med

4,57:-/ kvadratmeter/månad, dock max 548:-/månad.

Kostnader för en bostads vattenförbrukning som inte ingår i hyran beräknas schablonsvis till 57:-/kvm boendeyta/år.

Kostnader för sophämtning som inte ingår i hyran beräknas schablonsvis till 19:-/kvm boendeyta/år.

5.2 Dubbla boendekostnader

Vid flyttning till särskilt boende (vårdbostad) kan den enskilde få nedsättning eller befrielse från vård- och omsorgsavgift på grund av dubbla boendekostnader under högst tre månader. Detta under förutsättning att avgiften är inkomstprövad och att förmögenheten inte överstiger två basbelopp. Värdet av egen bostad som den enskilde bodde i innan flyttningen till det särskilda boendet räknas inte in i förmögenheten. Den enskilde ansöker på särskild blankett.

Nedsättning eller befrielse av vård- och omsorgsavgift gäller inte vid flyttning från eget boende till seniorbostad.

5.3 Beräkning av avgift när en av två makar flyttar till särskilt boende

Normalt beräknas avgiften genom att makarnas inkomster läggs samman och delas på två. Därefter beräknas förbehållsbeloppet för den person som bor i särskilt boende. Det som återstår av inkomsten när förbehållsbeloppet räknats bort är avgiftsutrymmet.

From 2006-04-01 kompletterades beräkning av avgift i samband med att en av makarna flyttar till särskilt boende för att underlätta för kvarboende make/maka i det tidigare gemensamma boendet. Beräkningen görs på begäran av den enskilde genom ansökan.

Makarnas inkomster läggs samman och delas på två. Kompletteringen innebär att förbehållsbelopp beräknas även för kvarboende make/maka. Ett gemensamt avgiftsutrymme räknas fram och delas på två.

Den av beräkningarna som ger den för omsorgstagaren mest fördelaktiga avgiften ska användas.

5.4 Bostadstillägg/bostadsbidrag/boendetillägg

Bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, boendetillägg samt bostadsbidrag för barnfamiljer räknas som inkomst. Den enskilde eller dess ombud skall upplysas om möjligheten att söka detta.

5.5 Flyttning mellan två av omsorgsnämnden eller arbete och välfärd anvisade lägenheter

Vid flyttning mellan två av nämnderna anvisade lägenheter upphör hyresgästens betalningsansvar i samband med avflyttningsdagen från den gamla lägenheten. (ON 98 08 26 § 138)

Hyresgästen får ha kvar den tidigare lägenheten i 2 veckor efter man fått ett nytt kontrakt för att kunna tömma, städa och besikta lägenheten. I annat fall debiteras dubbel hyra.

6. Avgiftsuttag i % av avgiftsutrymmet

Av avgiftsutrymmet uttages 100% i avgift upp till den maxavgift som fastställts.

7. Avgift för kommunal hälso- och sjukvård

Den enskildes månadsavgift för hälso- och sjukvårdsinsatser motsvarar högst den beslutade självkostnaden för en hemtjänststimme. Den enskilde betalar lika stor avgift oavsett om det rör sig om ett eller flera besök.

7.1. Kommunal hälso- och sjukvård

Kommunal hälso- och sjukvård är den sjukvård som faller inom kommunens ansvar. Kommunal hälso- och sjukvård omfattar t.ex. inte den person som kan ta sig till landstingets vårdcentral för att få sjukvårdsinsats av sjuksköterska eller behandlande insats av sjukgymnast.

Med kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser menas insatser som utförs av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut eller insatser som utförs av annan personal efter delegering eller ordination.

Insatserna kan t ex vara medicinsk bedömning, behandling, läkemedelshantering, injektion, provtagning, infusion, suturtagning, syrgasbehandling, funktionsträning ordinerad av arbetsterapeut eller sjukgymnast, utprovning av hjälpmedel och uppföljning.

Sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut svarar för att leverera uppgift till avgiftshandläggaren om de patienter som får sjukvårdsinsats. Beslut om avgift är delegerad till avgiftshandläggare.

Huvudregeln är att **alla som erhåller kommunal hälso- och sjukvårdsinsats betalar avgift**. Dock görs vissa undantag.

1. Grupper som inte betalar avgift för kommunal hälso- och sjukvårdsinsats är:

- Omsorgstagare som beviljats avlösning
- Barn och ungdomar 18 år och yngre

2. Situationerna när ingen avgift tas ut är dessa:

I vissa situationer debiteras ingen avgift. Ett sådant ställningstagande föregås av en individuell bedömning av sjuksköterska, sjukgymnast och arbetsterapeut. En sådan situation kan vara när den enskilde saknar insikt i de **allvarliga negativa konsekvenser** av social och/eller medicinsk karaktär som utebliven kommunal hälso- och sjukvårdsinsats skulle medföra.

8. Avgift för trygghetslarm i särskilt och ordinärt boende

Den enskildes månadsavgift för trygghetslarm är 300 kronor men dock **högst** avgiftsutrymmet.

Installationsmånaden utgår avgift med 1/30 från och med den dagen trygghetslarmet installeras. Den månad trygghetslarmet avinstalleras utgår avgift med 1/30 tom dagen för avinstallation. Vid dödsfall debiteras avgift till och med dagen då den enskilde avlider.

9. Avgift för tillfällig placering såsom korttidsboende, trygghetsplats, växelvård och palliativ vård i korttidsboende.

Den enskildes dygnsavgift för vård och omsorg i tillfällig placering motsvarar högst 1/30 av högsta avgift enligt SoL 8 kap. 5 §. Den första vårddagen debiteras, medan den sista vårddagen är avgiftsfri. Till detta tillkommer avgift för kost, hygien och sänglinne.

- Maxpriset per dygn är 210 kronor.

Det bygger på:

- Maximal omvårdnadsavgift per månad, 2 089 kronor utslaget på 30 dagar, 70 kronor per dygn.
- Kostnad för mataffordring för en månad 3 955 kronor utslaget på 30 dagar, 132 kronor per dygn.
- Kostnad för sänglinne/hygienutrustning för en månad 247 kronor utslaget på 30 dagar, 8 kronor per dygn.

10. Policy för avgift vid vård i livets slut

Korttidsplats för vård och omsorg i livets slut/palliativ plats:

Avgift utgår för vistelse på palliativt korttidsboende för vård och omsorg i livets slut.

Avgiften är uppdelad i omvårdnadsavgift samt kostnad för mat och hygien- och sänglinne.

Vård i livets slut i eget hem, såväl särskilt som ordinärt boende:

Den enskilde betalar en vård- och omsorgsavgift för den omvårdnad som utförs.

Matkostnader reduceras när omsorgstagaren inte kan äta och inte får någon ersättningskost.

Avgift kommunal hälso- och sjukvård:

Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser debiteras. Om anhörig utför personlig omvårdad i det egna hemmet tas ingen avgift.

11. Telefonservice

För telefonservice debiteras ingen avgift.

12. Avgift för måltider för omsorgstagare med biståndsbeslut om mat

Pris för enstaka måltider	
Kaffe/fika	10 kronor
Frukost	25 kronor
Middag inkl. dryck, kaffe, dessert	65 kronor
Kvällsmat	35 kronor
Styckpris matdistribution middag	62 kronor
Styckpris matdistribution kvällsmat	33 kronor

Pris för abonnerade måltider, avgift per månad	
Frukost	763 kronor
Middag inkl. dryck, kaffe, dessert	1 983 kronor
Kvällsmat	1 068 kronor
Helkost (frukost, middag, kvällsmat och tre mellanmål)	3 955 kronor
Sondmat	1 130 kronor
Matdistribution middag varje dag	1 860 kronor
Matdistribution middag varannan dag	930 kronor
Matdistribution middag och kvällsmat varje dag	2 850 kronor
Matdistribution middag och kvällsmat varannan dag	1 425 kronor

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

13. Avgift för distribution av mat i ordinärt boende

Den enskilde betalar en avgift för att få sin matdistribution hemlevererad. Distributionsavgiften är 240 kronor för helt matabonnemang och 120 kronor för halvt matabonnemang, dock högst avgiftsutrymmet. Beräkningen grundar sig i att distributionen kostar 8 kronor per levererad portion. Kvällsmat som levereras tillsammans med huvudmålet medför ingen ytterligare distributionskostnad.

14. Avgift för beslutade tillfälliga insatser enligt Socialtjänstlagen

Tillfälliga insatser bedöms och betalas enligt samma principer som övrig hemtjänst, det vill säga prövning av betalningsförmågan görs i varje enskilt fall.

15. Avgift för hygienartiklar och sänglinne

Avgift för abonnemang av hygienartiklar i särskilt boende uttages med 124 kronor per månad.

Avgift för abonnemang av sänglinne i särskilt boende uttages med 123 kronor per månad.

Kostnad för sänglinne/hygienutrustning i korttidsplats uttages med 8 kronor per dygn (247 kronor för en månad utslaget på 30 dagar)

Avgiften för hygien- och sänglinne justeras enligt konsumentprisindex, huvudgrupp diverse varor och tjänster, varje år.

16. Reducering av avgift

16.1 Lasarettsvistelse.

Hemtjänst- och boendestödsavgiften reduceras med 1/30 från inskrivningsdag till och med dagen före utskrivningsdag. Avgiften reduceras även med 1/30 när vistelse på CLV infaller mellan två hjälptillfällen och avgift utgår samtidigt för hemtjänst och lasarettsvistelse.

16.2 Utebliven hjälp

Reducering av hemtjänst- och boendestödsavgiften görs med 1/30 från första uteblivna hjälpdag till och med dagen före nästa hjälptillfälle.

16.3 Egen anmälan om hjälpuppehåll

Reducering av hemtjänst- och boendestödsavgiften görs med 1/30 från första uteblivna hjälpdag till och med dagen före nästa hjälptillfälle under en eller flera perioder om minst ett dygn per gång om detta meddelas enhetschef 5 dagar i förväg.

16.4 Hjälp på annan tid än överenskommet

Reducering av hemtjänst- och boendestödsavgiften görs med 1/30 från första uteblivna hjälpdag till och med dagen före nästa hjälptillfälle om kommunen inte kan utföra hemtjänst på överenskommen tid och hjälpen inte kan ges vid ett annat tillfälle. Avgiften ändras inte om motsvarande hjälp lämnas annan dag efter överenskommelse med den enskilde.

16.5 Hygienpaket, sänglinne

Reducering med 1/30 görs enligt samma regler som ovan.

16.6 Kost

Särskilt boende:

Vid sjukhusvistelse reduceras avgiften för mat med 1/30 från inskrivningsdag till och med dagen före utskrivningsdag. Reducering av matkostnader görs i samband med tillfälligt/enstaka besök hos anhörig med kort varsel. Grunden ska vara att mat har hunnit avbeställas.

Ordinärt boende:

Vid sjukhusvistelse reduceras matdistributionen med de antal dagar omsorgstagaren inte fått mat levererad. Annan frånvaro ska meddelas 7 dagar i förväg för att få avdrag på avgiften.

17. Fastställande av självkostnadspris

Kommunfullmäktige fastställer årligen självkostnaden för en hemtjänststimme. För 2019 har Kommunfullmäktige fastställt självkostnaden för en hemtjänststimme till 381 kronor.

18. Beräkning av tidsåtgång

Handläggarens bedömning av tidsåtgången för hjälpen ligger till grund för avgiftsuttaget för insatser enligt Socialtjänstlagen.

Den tid som ligger till grund för avgiftsuttaget är den beräknade tid det tar för den enskilde att få hjälpen, det vill säga den beräknade tid det tar att utföra serviceinsatser och omvårdnadsinsatser då den beräknade tiden understiger 7 timmar/månad.

Om den beräknade tiden för insatserna överstiger 7 timmar beräknas avgiften ur en schablonnivå.

19. Ledsagning

För ledsagning uttages ingen särskild avgift för den som redan har beslut om hemtjänst eller boendestöd. Den som beviljas ledsagning utan att samtidigt ha hemtjänst eller boendestödsinsatser erlägger avgift per timme enligt självkostnaden för en hemtjänststimme, dock **högst** avgiftsutrymmet, upp till maxavgift.

20. Avlösning

Utöver den avgiftsfria avlösningen med 20 timmar per månad, kan omsorgstagare beviljas ytterligare tid med 10 timmar per månad, totalt 30 timmar per månad. En individuell prövning görs alltid utifrån varje ansökan. (ON20151014 § 74)

Den enskildes avgift för avlösning över 20 timmar per månad, ska debiteras per timme enligt självkostnaden för en hemtjänststimme, dock **högst** avgiftsutrymmet, upp till maxavgift.

21. Kontaktperson

Insatsen är avgiftsfri.

22. Dagverksamhet

Omsorgstagare som deltar i kommunens dagverksamhet betalar en avgift. Avgiften avser kost.

2019

Avgift för dagverksamhet	62 kronor/dag
--------------------------	---------------

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

23. Retroaktiv beräkning

23.1 När uppgifter inte lämnas för att fastställa avgift

När uppgifter inte lämnats efter påminnelse för att beräkna avgiften fastställs en högsta avgift.

För sent inlämnad uppgift medger ingen retroaktiv beräkning.

Avgiften omprövas från och med den debiteringsmånad inkomstförfrågan inkommer.

23.2 Fel uppgifter

Om den enskilde lämnat fel uppgifter räknas avgiften om tre månader bakåt i tiden.

Om omsorgsnämnden eller nämnden för arbete och välfärd har gjort en felaktig beräkning av avgiften och det har varit till den enskildes nackdel kommer avgiften att räknas om så länge felet har varit. Om det har varit till den enskildes fördel görs ingen omräkning.

24. Debitering

Debitering av avgifter sker månadsvis i efterskott.

Kapitel 2. Avgifter LSS

---

1. Service och omvårdnad

Den enskilde betalar inget för service och omvårdnad när insatser beviljats enligt LSS.

2. Avgift för kommunal hälso- och sjukvård

Den enskildes månadsavgift för hälso- och sjukvårdsinsatser motsvarar högst beslutade självkostnaden för en hemtjänststimme. Den enskilde betalar lika stor avgift oavsett om det rör sig om ett eller flera besök.

2.1. Kommunal hälso- och sjukvård

Kommunal hälso- och sjukvård är den sjukvård som faller inom kommunens ansvar. Kommunal hälso- och sjukvård omfattar t.ex. inte den person som kan ta sig till landstingets vårdcentral för att få sjukvårdsinsats av sjuksköterska eller behandlande insats av sjukgymnast.

Med kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser menas insatser som utförs av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut eller insatser som utförs av annan personal efter delegering eller ordination.

Insatserna kan t ex vara medicinsk bedömning, behandling, läkemedelshantering, injektion, provtagning, infusion, suturtagning, syrgasbehandling, funktionsträning ordinerad av arbetsterapeut eller sjukgymnast, utprovning av hjälpmedel och uppföljning.

Sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut svarar för att leverera uppgift till avgiftshandläggaren om de patienter som får sjukvårdsinsats. Beslut om avgift är delegerad till avgiftshandläggare.

Huvudregeln är att **alla som erhåller kommunal hälso- och sjukvårdsinsats betalar avgift**. Dock görs vissa undantag.

1. Grupper som inte betalar avgift för kommunal hälso- och sjukvårdsinsats är:

- Omsorgstagare som beviljats avlösning
- Barn och ungdomar 18 år och yngre

2. Situationerna när ingen avgift tas ut är dessa:

I vissa situationer debiteras ingen avgift. Ett sådant ställningstagande föregås av en individuell bedömning av sjuksköterska, sjukgymnast och arbetsterapeut. En sådan situation kan vara när den enskilde saknar insikt i de **allvarliga negativa konsekvenser** av social och/eller medicinsk karaktär som utebliven kommunal hälso- och sjukvårdsinsats skulle medföra.

3. LSS 9 § 2. Personlig assistans

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

4. LSS 9 § 3. Ledsagarservice

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

5. LSS 9 § 4. Kontaktperson

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

6. LSS 9 § 5. Avlösarservice

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

7. LSS 9 § 6. Korttidsvistelse

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

Kost debiteras enligt den årligen beslutade taxan. Hygien/sänglinne debiteras med 8 kronor per dygn från och med juli månad det år den enskilde fyller 19 år.

2019

Enstaka måltider	0-13 år (33 %)	13-19 år (66 %)	19 år > (100 %)
Frukost	8 kronor	17 kronor	25 kronor
Middag inkl dryck	21 kronor	43 kronor	65 kronor
Kvällsmat	12 kronor	23 kronor	35 kronor
Kaffe/fika	3 kronor	7 kronor	10 kronor
Heldygnskost	44 kronor	87 kronor	132 kronor

Prisjustering sker från och med juli månad det år man fyller 13 respektive 19 år.

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

7.1 Skolgång på annan ort

Avgift för kost tas ut enligt den årligen beslutade taxan. Vid beräkning ska avdrag göras för måltider som ersätts på annat sätt, till exempel skollunch.

7.2 Läger och folkhögskola

Den enskilde betalar en egenavgift som respektive anläggning har fastställt. Saknas uppgifter om egenavgift debiteras den enskilde avgift enligt den årligen beslutade taxan. Hygien/sänglinne debiteras med 8 kronor per dygn från och med juli månad det år den enskilde fyller 19 år.

2019

	0-13 år (33 %)	13-19 år (66 %)	19 år > (100 %)
Heldygn	44 kronor	87 kronor	132 kronor

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

8. LSS 9 § 7. Korttidstillsyn

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

9. LSS 9 § 8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar.

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård i ett annat hem än det egna. Kommunen får i sådana fall erhålla underhållsbidrag för barnet (LSS 20 §). Då inget annat än underhållsbidrag nämns i lagen får inga ytterligare avgifter tas ut.

Det högsta belopp som kommunen kan kräva får inte vara högre än vad som motsvarar det högsta underhållsstödet (lagen om underhållsstöd 1996:1030), 1 573 kronor per månad och per förälder för barn 0-10 år, 1 723 kronor per månad och per förälder för barn 11-14 år och 2 073 kronor per månad och per förälder för barn 15-17 år. Även om föräldrarna vill betala en högre ersättning är det inte möjligt.

När barnet fyller 18 år upphör föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader.

9.1 Beräkning av underhållsbidrag

Beräkning av föräldrars inkomst och grundavdrag regleras i lagen om underhållsstöd 25-27 §§. Beräkningsunderlag och beräknad ersättning meddelas respektive förälder.

En omräkning ska ske i februari varje år och respektive förälder ska underrättas om det nya ersättningsbeloppet. Om försörjningsskyldigheten ändras för att fler eller färre barn ska försörjas, görs ny omräkning.

9.1.1 Inkomstberäkning och grundavdrag

Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Skatteverket ska på kommunens begäran lämna de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs. Följande inkomster ska tas med:

1. Inkomst av tjänst
2. Inkomst av kapital (vid beräkning av kapitalinkomster ska hänsyn tas till realisationsförluster och uppskovsavdrag vid byte av bostad)
3. Inkomst av näringsverksamhet

Ett grundavdrag på nettoinkomsten ska göras med 100 000 kronor.

Denna beräkning ligger till grund för ersättningen till kommunen.

9.1.2 Procentsatser

Ersättningsbeloppet beräknas med en viss procent av föräldrarnas inkomst. Procentsatsen varierar med det totala antal barn som föräldern är försörjningskyldig för.

Procentsats per barn

1 barn 14 %	2 barn 11.5%	3 barn 10 %	4 barn 7.75 %	5 barn 6.4 %
6 barn 5.5 %	7 barn 4.85 %	8 barn 4.38 %	9 barn 4 %	10 barn 3.7 %

Exempel 1: En förälder är försörjningspliktig för två barn varav ett är placerat enligt LSS 9 § 8. Nettoinkomsten är 280 000 kronor, ett grundavdrag görs med 100 000 kronor, då kvarstår 180 000 kronor. Procentsatsen för 2 barn är 11.5 %, $180\,000 \times 0,115 = 20\,700$ kronor per år/ på tolv månader = 1 725 kronor per månad. Föräldern får i detta fall betala maxbeloppet 1 573 kronor per månad.

Exempel 2: En förälder är försörjningspliktig för två barn varav ett är placerat enligt LSS 9 § 8. Nettoinkomsten är 190 000 kronor, ett grundavdrag görs med 100 000 kronor, då kvarstår 90 000 kronor. Procentsatsen för 2 barn är 11.5 %, $90\,000 \times 0,115 = 10\,350$ kronor per år/ på tolv månader = 863 kronor per månad. Föräldern får i detta fall betala 863 kronor per månad.

9.1.3 Barn som har en egen inkomst

Om ett barn har egen inkomst som överstiger 60 000 kronor per år, till exempel barnpension, efterlevandestöd eller pengar från försäkring kan detta påverka föräldrarnas ersättning till kommunen. I dessa fall ska barnets inkomster beräknas på samma sätt som föräldrarnas men med ett grundavdrag på 60 000 kronor. Föräldrarnas ersättningsskyldighet minskas med hälften av den överskjutande delen. Kommunen har inte rätt att ta ut högre ersättning från föräldrarna för att barnet har en egen inkomst.

Exempel: Barnets inkomst är 64 000 kronor per år. Grundavdrag görs med 60 000 kronor. Kvar finns 4 000 kronor. Hälften av kvarstående belopp, 2 000 kronor, (1 000 kronor per förälder) reduceras på beloppet som föräldrarna ska betala i underhållsbidrag till kommunen.

9.1.4 Jämkning

Underhållsbidraget beräknas täcka hela barnets försörjning. Om en förälder står för vissa kostnader minskas ersättningen till kommunen med skälig nivå. Konsumentverkets kostnadsberäkning ska ligga till grund vid eventuell jämkning. Föräldrarna ges möjlighet att begära jämkning när de blir informerade om ersättningsbeloppet.

9.1.5 Överklagan

Beslut om ersättning till kommunen kan inte överklagas med förvaltningsbesvär.

9.1.6 Umgängesavdrag

Om barnet vistas hos förälder mer än 5 hela dygn i följd eller 6 dygn utspridda per kalendermånad reduceras underhållsbidraget med 1/40 per helt kalenderdygn.

9.2 Ungdom över 18 år

När barnet fyller 18 år upphör föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader. Istället kan kommunen ta ut skäliga avgifter av de ungdomar som har hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek. Finns inga inkomster får ingen avgift tas ut.

Konsumentverkets beräkning av vad ungdomar med egen inkomst ska betala hemma, ska ligga till grund för avgiftsuttaget. För 2019 är den summan 4 640 kronor per månad.

10. LSS 9 § 9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad.

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

10.1 Hyra

Den enskilde får ett hyreskontrakt på sin bostad och betalar hyra enligt hyreslagen. Hyran betalas i förskott. Hyran bör endast avse den enskildes privata bostad. Den enskilde bör inte ha några kostnader för gemensamma utrymmen eller personalutrymmen, dessa bör betraktas som del av den särskilda service och omvårdnad som ges i anslutning till bostaden.

Uppsägningstiden är tre månader, utom vid dödsfall då uppsägningen är 1 månad plus innevarande månad. Uppsägning, besiktning och flyttstädning sköts av den enskilde eller dennes företrädare.

Vid flyttning mellan två av nämnden anvisade lägenheter upphör den enskildes betalningsansvar i samband med avflyttningsdagen från den gamla lägenheten. (ON 980826 § 138) Den enskilde får ha kvar den tidigare lägenheten i 2 veckor efter man fått ett nytt kontrakt för att kunna tömma, städa och besiktiga lägenheten. I annat fall debiteras dubbelhyra. (ON 20101117 § 140)

10.2 Kost

Den enskilde betalar för sin egen kost.

Avgift för kost för den som bor i en bostad enligt LSS 9 § 9 får endast avse kostnaden för råvaror. Kommunen får inte, oavsett om det sker inom ramen av kommunens självkostnad, ta ut någon avgift för tillhörande kostnader i form av exempelvis transport, utrustning och tillagning.

Konsumentverkets kostnadsberäkning gruppen 31-60 år, för livsmedel, ska ligga till grund för avgiftsuttaget. För 2019 beräknas råvarukostnad vara 2470 kronor.

Frukost	16 kronor
Middag inkl dryck	41 kronor
Kvällsmat	22 kronor
Kaffe/fika	6 kronor
Helkost	2 470 kronor
Sondmat	1 130 kronor

10.3 Avgift för hygienartiklar och sänglinne

Avgift för abonnemang av hygienartiklar uttages med 124 kronor per månad.

Avgift för abonnemang av sänglinne uttages med 123 kronor per månad.

Avgiften för hygien- och sänglinne justeras enligt konsumentprisindex, huvudgrupp diverse varor och tjänster, varje år.

11. LSS 9 § 10. Daglig verksamhet

Ingen avgift för insatsen. Den enskilde betalar sina egna omkostnader.

11.1 Kost

Den enskilde betalar för sin egen kost.

För kost som serveras inom daglig verksamhet debiteras den enskilde avgift enligt den årligen beslutade taxan.

2019

Lunch	62 kronor
Fika	10 kronor

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

11.2 Resor till och från daglig verksamhet

Region Kronoberg debiterar kommunen för omsorgstagarnas arbetsresor (färdtjänst) till och från daglig verksamhet och kommunen tar ut avgifter för den enskilde enligt nedan:

Avgift tas ut motsvarande färdtjänsttaxans periodkort för arbetsresor. Den enskildes kostnader för resor i samband med deltagande i daglig verksamhet enligt LSS ska inte överstiga kostnaden för färdtjänsttaxans periodkort för arbetsresor inom zon 1. (KF 131218)

För arbetsresor under 2019 betalar den enskilde 40 kronor per enkel resa, dock högst 600 kronor per månad.

12. Debitering

Debitering av avgifter, förutom hyra, sker månadsvis i efterskott.

Kapitel 3. Övrig debitering

---

1. Andrahandshyror

Hyran ska betalas i förskott. Om hyran avser särskilt boende med bistånd eller beslut om boende enligt LSS 9 § 9, är uppsägningstiden tre månader, utom vid dödsfall då uppsägningen är 1 månad plus innevarande månad. I annat fall gäller tre månaders uppsägningstid oavsett orsak till avflyttning. Uppsägning till kommunen, tömning och flyttstädning sköts av den enskilde eller dennes företrädare. Besiktning ombesörjs av omsorgsnämnden.

Vid flyttning mellan två av nämnden anvisade lägenheter upphör den enskildes betalningsansvar i samband med avflyttningsdagen från den gamla lägenheten. (ON 980826 § 138) Den enskilde får ha kvar den tidigare lägenheten i 2 veckor efter man fått ett nytt kontrakt för att kunna tömma, städa och besiktiga lägenheten. I annat fall debiteras dubbelhyra. (ON 20101117 § 140)

2. Träffpunkt

Omsorgstagare som deltar i omsorgsförvaltningens och arbete och välfärds träffpunkter betalar en avgift för kost.

2019

	< 19 år (66 %)	19 år > (100 %)
Lunch	41 kronor	62 kronor

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

3. Fritidsaktiviteter genom Oms fritid

Omsorgstagare som deltar i aktiviteter som anordnats av Oms fritid debiteras kostnaden för aktiviteten. Den enskilde står för omkostnader kring aktiviteten.

4. Resor med hyrda fordon

Omsorgstagaren/omsorgstagarna debiteras kostnaden för det hyrda fordonet. Om det behövs ett fordon med fler platser för att personal ska följa med står respektive nämnd för merkostnaden.

5. Transport av avliden

Om närstående vill att kommunen ansvarar för att den avlidna kroppen ska transporteras från särskilt boende/tillfällig placering till bårhus, ska personalen kontakta de entreprenörer som kommunen har avtal med. I sådana fall debiteras dödsboet en avgift för transporten.

Avgiften grundar sig på avtalat pris för transporten plus tillägg för administrationskostnad.

Transport av avliden	195 kronor exkl moms
----------------------	----------------------

6. Dagrehab

Patienter som vistas på dagrehab debiteras för sina omkostnader gällande kost samt föremål som tillverkas och som patienterna erbjuds att köpa.

6.1 Kost

2019

Lunch	62 kronor
Kaffe/Fika	10 kronor

Avgifter för måltider inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning justeras varje år till följd av löneavtal och konsumentprisindex, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804)

6.2 Föremål

Självkostnaden för materialet debiteras.

7. Debitering

Debitering av avgifter, förutom hyra, debiteras månadsvis i efterskott.